O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI

Халқ сўзи

Ўзбекистон – келажаги буюк давлат

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган • E-mail: Info@xs.uz • 2008 йил 29 февраль, № 42 (4452) Жума

КОРХОНАНИНГ ДАДИЛ ОДИМЛАРИ

Жарқўрғондаги «Сурхонтекстил» очиқ турдаги ҳиссадорлик жамиятида модернизация қилиш, техник ва технологик жиҳатдан янгилаш ишлари амалга оширилгани туфайли меҳнат унумдорлиги ошиб бормоқда.

Модернизация

Эскирган йигирув, ўров ва тароқлаш ускуналари «Заурер» (Чехия) компанияси ва «Шлафхорс» (Германия) фирмасининг замонавий дастгоҳларига алмаштирилди. Хорижнинг «BRI» фирмаси ҳамкорлигида 12,86 миллион евролик инвестиция ўзлаштирилгач эса, унинг таркибида «Сурхонтекс» қўшма корхонаси фаолият юрита бошлади.

Мазкур корхонада 2007 йили 4 минг тоннадан зиёд калава ишлаб чиқарилди. Газлама тўқиш 115 фоизга ўсди. Икки ярим миллиард сўмликдан зиёд халқ истеъмол моллари тайёрланиб, тўрт миллион 200 минг АҚШ долларилик маҳсулот экспорт қилинди.

— Корхонамизда мингга яқин ишчи ишлайди. Уларнинг аксарияти қишлоқлардан қатнайдиган ёш қизлар, — дейди иқтисодчи Ўроқбой Ҳайдаров. — Жамоамизда устоз-шогирдлик, касб маҳоратини ошириб бориш амалиёти шаклланган.

Мато тўқиш цехидан Наргиза Эргашева, Ойимгул Раҳматуллаева, Жумагул Эшимова, йигирув-ўров цехидан Фотима Ўрозалиева, Зулҳумор Ёқубова, Соҳибжамол Азимовалар иқтисодчи тилга олган шижоатли ёшлардан. Уларнинг ҳар бири Ёшлар йилида ўн нафардан шогирд тайёрлашга аҳд қилган.

Олимжон УСАНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

СУРАТДА: «Сурхонтекс» қўшма корхонасининг бир гуруҳ қизлари.

Жамшид НОРҚОБИЛОВ олган сурат.

МАМЛАКАТ бўйлаб

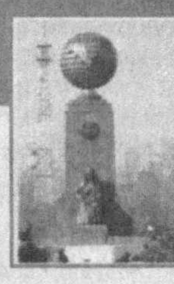

Воқеалар, янгиликлар, хабарлар

Наврўз шукуҳи

Мамлакатимизнинг бошқа жойларида бўлгани каби, Самарқанд вилоятида ҳам яшариш ва янгиланиш байрамига қизғин ҳозирлик кўрилмоқда. Кўча ва хиёбонлар, қабристон ва зиёратгоҳларни ободонлаштириш бошланди. Корхона ва ташкилотлар вакиллари, саховатпеша кишилар кам таъминланган оилалар, ногиронлар ва боқувчисини йўқотганлар ҳолидан хабар олмоқда...

— Ёшлар йилида Наврўз тантаналари барча шаҳар ва қишлоқларимизда ўзига хос жўшқинлик билан, юқори кайфиятда нишонланади, — дейди Самарқанд вилояти ҳокими ўринбосари Зойир Мирзаев. — Бунинг учун байрамга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича доимий комиссия томонидан чора-тадбирлар режаси ишлаб чиқилиб, зарур шарт-шароитлар яратилмоқда.

Байрам арафасида шаҳар ва туманлар марказларидаги катта майдонлар, хиёбонларда саҳналар ташкил этилади, миллий халқ ўйинлари, спорт мусобақалари, баҳорий таомлар танлови ўтказилади. Байрам сайли ҳар бир маҳалла ва қишлоқда давом этади. Меҳрибонлик, саховат ва мурувват уйлари, махсус мактаб-интернатларда байрам дастурхонлари ташкил этиш, аҳолининг ижтимоий муҳофазага муҳтож қатламларига совға-саломлар бериш режалаштирилмоқда.

Вилоятдаги фольклор ва бадиий жамоалар байрамга бағишлаб махсус дастурларини тайёрлашмоқда. Зеро, Наврўздан бошланадиган деҳқончилик мавсуми кўп жиҳатдан одамларнинг йил бошидаги кайфияти, орзу-умидларига боғлиқ.

(Давоми 4-бетда).

Байрам алёр билан файзли

Наманганда жорий йил Наврўзи тантаналарини жойларда оммавий томошалар билан бойитишни мўлжаллашмоқда. Байрамнинг бош тадбири вилоят марказидаги «Ёшлар спорт мажмуаси»нинг амфитеатрида ташкил этилади.

Бу ерда намойиш этиладиган театрлаштирилган дастурга тайёргарлик бошлаб юборилганига анча бўлди. Бадиий чиқишларда кўпроқ халқ қўшиқлари, терма ва лапарларга эътибор қаратилмоқда. Катта саҳнага чиқадиган истеъдод эгаларини саралаш мақсадида жойларда кўрик-танловлар ташкил этилди. Унда Наманган педагогика ва санъат коллежи талабалари ижросидаги қўшиқлар юқори баҳо олди.

«Ҳамиша навқиронсан, гўзал Наврўз!» деб номланган катта дастурдан эстрада хонандаларининг дилтортар қўшиқлари, спортчилар ва ҳарбийларнинг кўргазмали чиқишлари ҳам ўрин олган.

Шунингдек, мамлакат пойтахтида ўтказиладиган катта байрам тадбирида иштирок этадиган санъаткорлар номи ҳам маълум бўлди. Унда вилоят академик халқ бадиий жамоалари дирекцияси хонандаси Ойпошша Улуғхўжаева янги тайёрлаган «Юрт омон, омон экан» қўшиғини ижро этади.

Қудратилла НАЖМИДДИНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

АЁЛ, ДАВЛАТ ВА ЖАМИЯТ

Жамиятнинг тараққиёт даражаси ва маърифатлилик савияси хотин-қизларга бўлган муносабат билан белгиланиши барчага аён. Жамиятда содир бўлаётган ҳар қандай ижобий ўзгаришлар, агар улар оила, аёллар ва болалар бахт-саодати ҳамда фаровонлигига қаратилмаган бўлса, юзакилигича қолаверади. Ўзбекистонда асримизнинг бошланиши оналар ва болалар манфаатларини ҳимоя этишдек абадий инсонпарварлик рамзлари остида ўтмоқда.

Олий Мажлис Сенатида

Мамлакатимизда жамият ҳаётий фаолиятининг барча соҳаларида хотин-қизларнинг ролини кучайтириш ва мақомини ошириш, уларнинг ҳуқуқлари ҳамда қонуний манфаатларини ҳимоя этиш юзасидан салмоқли ишлар қилинди. Тенг ҳуқуқлилик ҳар қандай демократик жамиятнинг асоси бўлиб, бу принцип БМТнинг Инсон ҳуқуқлари умумжаҳон декларациясида эълон қилинган. Ўзбекистонда хотин-қизлар ва эркаклар тенг ҳуқуқли эканлиги конституциявий принцип ҳисобланади, мамлакатимизнинг Асосий Қонунида алоҳида бир боб — XIV боб оила, оналик ва болаликка бағишлангандир. Ўзбекистон 1995 йили Марказий Осиё мамлакатлари орасида биринчилар қаторида БМТнинг Хотин-қизларни камситишнинг барча шаклларига барҳам бериш тўғрисидаги конвенциясига қўшилган.

Давлатимиз раҳбари Ислом Каримов хотин-қизларнинг ролини ва ижтимоий мақомини кўтариш давлатчилигимизнинг энг асосий, энг муҳим устувор йўналишларидан бири эканлигини айтиб, бу уларнинг ҳуқуқларини муҳофаза этишнинг бош кафолати эканлигини қайта-қайта таъкидлаганича бор.

Бизда хотин-қизларнинг ҳуқуқларини кенгайтиришда "Хотин-қизларга қўшимча имтиёзлар тўғрисида"ги 1999 йил 14 апрелда, хотин-қизлар сони сиёсий партиялардан кўрсатилган депутатликка номзодлар умумий сонининг камида ўттиз фоизини ташкил этиши лозимлигини белгилаб берган "Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайлов тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида"ги 2003 йил 29 августда қабул қилинган Ўзбекистон Республикаси қонунлари, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Ўзбекистон Республикасининг давлат ва ижтимоий қурилишида хотин-қизларнинг ролини ошириш чоралари тўғрисида"ги 1995 йил 2 мартда, "Хотин-қизларнинг ижтимоий муҳофазасини кучайтиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги 1999 йил 17 мартда ва "Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси фаолиятини қўллаб-қувватлаш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги 2004 йил 25 майда чиқарилган фармонлари бағоят муҳим аҳамият касб этди.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг Ташқи сиёсат масалалари қўмитаси ҳамда Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси томонидан ташкил этилган ва 28 февраль куни бўлиб ўтган "Аёл, давлат ва жамият" мавзусидаги давра суҳбатида кейинги йилларда мамлакатимизнинг сиёсий, иқтисодий ва ижтимоий ҳаётида хотин-қизларнинг роли анчагина ошганлиги қайд этилди. Ҳозирги вақтда Олий Мажлис қуйи палатаси депутатларининг 18, юқори палатаси аъзоларининг 15 фоизи хотин-қизлардир. Ўзбекистон Республикаси иқтисодиётида хотин-қизларнинг улуши 44 фоизни, кичик ва хусусий тадбиркорлик субъектлари орасида эса қарийб 23 фоизни ташкил этмоқда.

(Давоми 2-бетда).

Давлатимиз раҳбари Ислом Каримовнинг жорий йил 15 февраль куни Халқ депутатлари Хоразм вилояти Кенгашининг навбатдан ташқари сессиясидаги нутқида вилоятда деҳқончилик қилинадиган ерларнинг салкам 60 фоизи ўртача ва кучли даражада шўрланганi, кейинги 10 йилда суғориладиган майдонларнинг ўртача ер бонитети вилоят бўйича 2 баллга, Қўшкўпир, Урганч, Ҳазорасп, Хонқа, Хива ва Янгиариқ туманларида эса 6 баллгача пасайиб кетганига алоҳида эътибор қаратилди.

АГРОСАНОАТ МАЖМУИ ВАЗИФАЛАРИ

Бу йил қишнинг нисбатан совуқ келгани туфайли Хоразм вилоятида ернинг устки қатлами музлади. Айни кунларда деҳқонларнинг юмуши ҳар қачонгидан кўпайган. Вилоят миришкорлари 150 минг гектардан зиёд майдонда шўр ювиш ишларини амалга оширади. Бундан ташқари, шудгорланган майдонларни суғоришга тайёрлаш, ариқ ва зовурларни тозалаш, экиш мавсумига пухта тадорик кўриш зарур. Шўр ювиш, ерни маҳаллий ўғит билан тўйинтириш тадбирларини қисқа муддатда, сифатли бажариш талаб этилмоқда. Сувчиларга қулай шарт-шароит яратиш, уларни махсус кийим-кечаклар билан таъминлаш, айниқса, сувдан оқилона фойдаланиш, ортиқча исрофгарчиликка йўл қўймаслик фермерлар, сувдан фойдаланувчилар уюшмалари ва бошқа мутасадди ташкилотларнинг муҳим вазифасидир.

Хоразм вилояти фаоллари ҳамда агросаноат мажмуи ходимларининг кенгайтирилган йиғилишида мана шу масалалар атрофлича муҳокама қилинди. Ернинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш, ҳосилдорликни ошириш билан боғлиқ вазифалар белгилаб олинди.

Йиғилишда Хоразм вилояти ҳокими О. Оллаберганов сўзга чиқди.

Ш. ХУДОЙБЕРГАНОВ,
ЎзА мухбири.

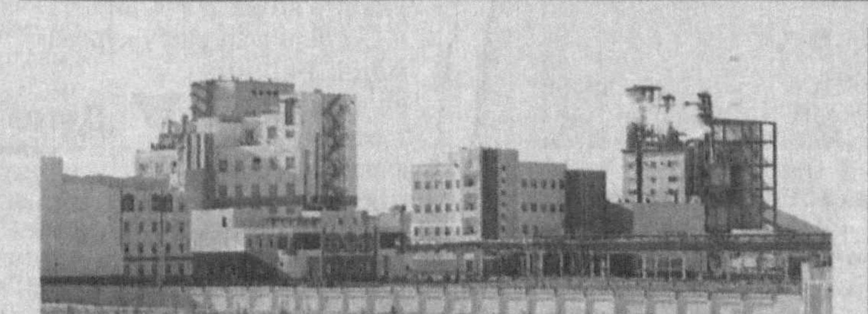

УСТЮРТДАГИ МЎЪЖИЗА

Қўнғирот сода заводи хусусида сўз очилса, «Устюрт саҳроси ўртасида барпо этилган мўъжизакор корхонами?» дея қалбимиз ғурурга тўлади. Мамлакатимизнинг энг чекка шимолий тумани — Қўнғиротдан қирқ километр олисда қад ростлаган Элобод шаҳарчаси кўз олдимизда намоён бўлади.

Маълумки, кальцийланган сода қимматбаҳо кимёвий маҳсулот сифатида шиша, ювувчи ва тозаловчи моддалар, ўзига намликни сингдирувчи силикат ишлаб чиқаришда, шунингдек, рангли металлургия, енгил саноат, целлюлоза-қоғоз саноатида жуда асқотади. Ана шу Қўнғирот сода заводини қуришда маҳаллий хом ашё захираларини ишга солиш, қолаверса, мамлакатимиз иқтисодиётининг ушбу маҳсулотга бўлган эҳтиёжини қондириш асосий мақсад қилиб қўйилди. Гап шундаки, кальцийланган сода ишлаб чиқаришда ишлатиладиган туз (хлорли натрий) ва оҳактош (кальций карбонати) заводдан 53 километр нарида жойлашган «Борсакелмас» ва 250 километр узоқликдаги «Жамансой» карьеридан ташиб келтирилади. Айтишларича, ана шу маҳаллий хом ашёлар камида юз йилга етар экан.

▼ Жараён

Кальцийланган сода қандай тайёрланади? Бу жуда мураккаб жараёнлар бўлиб, ҳар бир ходимдан юқори малака ва касбий маҳорат талаб этади. Эътиборлиси, корхонада меҳнат қилаётган ишчи-хизматчилар, муҳандис-техник ходимлар ўз ишининг усталаридир. Улар барча жараёнларни компьютерлар орқали назорат қилиб борадилар.

(Давоми 2-бетда).

ҲАЁТ ЯНГИЛАНИШЛАР БИЛАН МАЗМУНЛИДИР

Сайловчилар билан бевосита мулоқотлар жамият равнақига хизмат қилади

НАВОИЙ

Мамлакатимиз парламенти қуйи палатаси депутатларининг ўз сайловчилари билан очиқ мулоқотлари қизғин паллага кирди. Бу учрашувларда депутатлар ўз округидаги сайловчиларнинг у ёки бу масалага тааллуқли бири-биридан долзарб саволларига амалдаги қонунлар доирасида жавоб қайтармоқда, очиқ ва ошкора мулоқотлар ўтказмоқда.

Депутатлар ҳар галги учрашувда гўё имтиҳон босқичидан ўтаётгандек ҳис этади ўзини. Бундай очиқ мулоқотлар сайловчилар кайфиятини кўтариши асносида парламент аъзоси зиммасига янада чуқурроқ масъулият юклайди. Биз Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Фахриддин Солиевнинг Навбаҳор туманида сайловчилар билан ўтказган учрашувларида қатнашиб, буни яққол ҳис этдик.

▼ Учрашув

Мамлакатимизнинг тараққиёт сари шаҳдам қадамида навбаҳорликларнинг ҳам ўз улуши бор. Улар ислоҳотлар жараёнида янгиланишлар сари жадал бормоқда. Мавжуд ҳамда янгидан қабул қилинаётган қонунлар ўзининг моҳияти

(Давоми 2-бетда).

Навоий вилоятида инвестицияларни жалб этиш ҳудудий дастури изчил амалга оширилмоқда. Унга кўра, 13 та лойиҳа бўйича 17,4 миллион АҚШ доллари миқдорида сармояни ўзлаштириш кўзда тутилган.

Инвестициялар — ишлаб чиқаришга

Унинг 6,9 миллион АҚШ долларини корхоналар маблағлари, 9,2 миллион долларини тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар, 900 минг долларини чет эл кредитлари ва 300 минг долларини маҳаллий кредитлар ташкил этади.

Таъкидлаш жоизки, ушбу сармояларнинг жалб этилиши эвазига йилига 43,8 миллиард сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш қувватлари ишга туширилади. Қарийб ўн миллион АҚШ доллари ҳажмида қўшимча маҳсулот экспорти йўлга қўйилади.

Ҳамдам ЭШОНҚУЛОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Бир рақам шарҳи

ХОНАДОН ЧОРВАСИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ЙЎЛИДА

2007 йилнинг ўзида республикамизда фақат қорамол боқиш билан шуғулланадиган **350** мингдан зиёд фукарога меҳнат дафтарчаси очилди.

Жойларда ҳукумат кўмагида аҳолининг ижтимоий ва ҳуқуқий ҳимоясини таъминлаш борасида олиб борилган саъй-ҳаракатлар, Шахсий ёрдамчи, деҳқон ва фермер хўжаликларида чорва молларини кўпайтиришни рағбатлантириш дастури талабларини изчил амалга ошириш шундай натижага эришиш имконини берди.

Олий Мажлис Сенатида

АЁЛ, ДАВЛАТ ВА ЖАМИЯТ

(Давоми. Боши 1-бетда).

Бугунги кунда хотин-қизлар таълим сифатини янада яхшилашга, замонавий талаблар даражасида малакали кадрлар тайёрлашга, илм-фанни ривожлантиришга, ёшлар ўртасида олиб борилаётган маънавий-маърифий ишларнинг таъсирчанлиги ҳамда самарадорлигини оширишга муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

Иштирокчилар оналик ва болаликни муҳофаза этишни чуқурлаштириш, қизлар ва аёллар соғлиғини мустаҳкамлаш масалаларига муҳокама асносида алоҳида эътибор қаратдилар. Бугунги кунда Ўзбекистонда 2500 дан ортиқ қишлоқ врачлик пунктлари ишлаб турибди ва улар хотин-қизларга, оналар ва болаларга ўз вақтида ёрдам кўрсатмоқда. Кейинги вақтларда барча минтақаларда оила ва никоҳ марказлари ҳамда скрининг марказлари ташкил этилди. Амалга оширилган ишлар натижасида оналар ўлими билан боғлиқ кўрсаткич ҳар 100 минг нафар аёлга нисбатан олганда камайиб, 65 тадан (1991 йил) 24 тага тушди. Ўзбекистонда аёлларнинг ўртача умр кўриши 70 ёшдан 74,6 ёшга узайди.

Давра суҳбатида хотин-қизларга оид давлат сиёсати, улар билан олиб борилаётган ишларнинг устувор йўналишлари ҳақида, демократик жамият барпо этиш, хотин-қизларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилишда аёлларнинг тобора ортиб бораётган роли тўғрисида, хотин-қизларнинг нодавлат нотижорат ташкилотлари билан ўзаро ҳамкорлигини мустаҳкамлаш хусусида манфаатдорлик билан баҳс-мунозара юритилди. Дипломатик корпус вакилларининг эътибори Ўзбекистонда жамият ва давлат қурилишида хотин-қизлар ролини ошириш масаласига қаратилди. Баҳс-мунозаралар асносида БМТнинг Хотин-қизларни камситишнинг барча шаклларига барҳам бериш тўғрисидаги конвенцияси қоидаларини бажариш юзасидан ўзаро фикр алмашилди, жамиятнинг ижтимоий-сиёсий ҳаётида хотин-қизлар ролини ошириш масаласи муҳокама қилинди, шу масалага оид норматив-ҳуқуқий базани янада такомиллаштириш юзасидан қатор таклифлар билдирилди.

Муҳокама якунлари асосида тегишли тавсиялар қабул қилинди.

Тадбирда сенаторлар, дипломатик корпус, хотин-қизларнинг ноҳукумат ташкилотлари, хорижий ва мамлакатимиз оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этди.

(ЎзА).

Ҳуқуқий демократик давлат қуриш ва эркин фуқаролик жамияти барпо этиш, энг аввало, барча соҳаларда қонунчилик тизимини яратишни талаб қилади. Шу нуқтаи назардан қараганда, бугун парламентимизни ана шу тизимни яратиш йўлидаги фаол ва улкан ижодхонага менгзаш мумкин. Бу ерда қабул қилиниб, «учирма» бўлаётган қонунлар мамлакатимиз ижтимоий-сиёсий, иқтисодий ва маънавий-маърифий ҳаётида мислсиз ўзгаришларга сабаб бўлмоқда, ислоҳотларни янада жадаллаштиришга хизмат қилмоқда. 2006 йилда кучга кирган «Ҳакамлик судлари тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни ҳам ана шундай саъй-ҳаракатларнинг маҳсули. Парламент қуйи палатаси Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитаси «дошқозони»да обдон қайнаган бу Қонун бугунги кунда кучга кириб, ҳаётда холислик ва қонунийлик тамойиллари учун хизмат қилмоқда. Шу туфайли биз ушбу Қонуннинг ҳаётимиздаги ижроси хусусида гапириб беришни мазкур қўмита аъзоси О. АХУНОВАдан илтимос қилдик.

ХОЛИСЛИК ВА ҚОНУНИЙЛИК

ҳакамлик суди фаолиятининг бош мезонидир

Мусоҳаба

— Ойша Муҳаммаджоновна, «Ҳакамлик судлари тўғрисида»ги Қонун кучга кирганига ҳали кўп бўлгани йўқ. Бироқ унинг ижроси юзасидан дастлабки фикр, мулоҳаза ва таклифлар мавжуд. Бу ҳақда қўмитанинг хулосалари қандай?

— Дарҳақиқат, мазкур Қонун мамлакатимизда ҳакамлик судларининг ташкил этилиши ва уларнинг фаолияти соҳасидаги муносабатларни тартибга солишда муҳим аҳамият касб этмоқда. Фуқаролик ҳуқуқий муносабатларидан келиб чиқувчи низоларни, шу жумладан, тадбиркорлик субъектлари ўртасида вужудга келувчи хўжалик низолари ҳакамлик судлари томонидан ҳам ҳал этилаётганлиги мамлакатимизда бозор муносабатларини такомиллаштиришда, тадбиркорликни янада ривожлантиришда муҳим омил бўлмоқда.

«Ҳакамлик судлари тўғрисида»ги ҳамда «Ҳакамлик судлари тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни қабул қилинганлиги муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида»ги қонунлар кучга киргандан сўнг республикамиздаги кўпгина ташкилотлар томонидан доимий фаолият кўрсатувчи ҳакамлик судлари ташкил қилинди. Шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Савдо-саноат палатаси, палатанинг Фарғона, Андижон, Наманган, Бухоро, Самарқанд, Сирдарё, Хоразм, Тошкент вилоятлари, Қорақалпоғистон Республикаси ҳудудий бошқармалари ҳузурида, республика Ҳуқуқий муаммоларни ўрганиш маркази, Ўзбекистон Адвокатлар ассоциациясининг Самарқанд вилоят бўлими қошида ҳам ҳакамлик судлари фаолият юрита бошлади. Мазкур ҳакамлик судлари бугунги кунда холислик, қонунийлик асосида, мустақил равишда ишлаб, ўз фаолиятларини ҳакамлик муҳокамаси тарафларининг тортишуви ва тенг ҳуқуқлигини таъминлаган ҳолда амалга оширмоқдалар.

— Ҳар қандай қонун мазмун-моҳияти билан фуқаро онгига етиб боргагина ҳаётда ўз ўрнини топади. Бунинг учун эса...

— Унинг тарғиботи билан кўпроқ шуғулланиш керак, демоқчимисиз? Фикрингизга қўшиламан. Ҳакамлик судларининг самарали фаолият олиб боришида қабул қилинган қонунларнинг мазмун-моҳияти жойларда тўғри тушунтирилиши айни муддаодир. Қолаверса, қонун нормаларини ўрганиш ва ҳаётга тўғри татбиқ этишга қаратилган бир қатор тадбирлар ҳам амалга оширилди. Жумладан, Ўзбекистон Республикаси Савдо-саноат палатаси томонидан барча вилоятлар ва Қорақалпоғистон Республикасида Европада Хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилотининг Ўзбекистондаги лойиҳаси координаторлари билан биргаликда ҳакамлик судларини ташкил этиш ва улар томонидан низоларни кўриб чиқишга бағишланган семинарлар ўтказилди.

2007 йил давомида республика Ҳуқуқий муаммоларни ўрганиш маркази ҳакамлик судларини ташкил этиш ҳамда ҳакамлик судьяларини тайёрлаш борасида жойлардаги ҳакамлик суди судьялари билан биргаликда 20 дан ортиқ семинар ва давра суҳбатлари ташкил қилди. Шунингдек, ушбу Марказ, «ЕС ва Ўзбекистон ўртасида шериклик ва ҳамкорлик ҳақида Битимни амалга оширишда кўмак бериш» лойиҳаси, «Марказий Осиё мамлакатларида ҳуқуқий ва суд ислоҳотларини қўллаб-қувватлаш» лойиҳаси координаторлари ҳамкорликда Ўзбекистон Республикасининг «Ҳакамлик судлари тўғрисида»ги Қонунига шарҳлар нашр этганлиги ҳам диққатга сазовордир. Ушбу хайрли саъй-ҳаракатлар ўз самарасини бераётир. Шу туфайли бугунги кунда хўжалик юритувчи субъектлар, жумладан, тадбиркорлар иштирокидаги шартномавий муносабатлардан келиб чиқадиган низоларни ҳакамлик битимлари асосида кўриб чиқиш амалиёти кундан-кунга мустаҳкамланиб бораётганлигини кузатишимиз мумкин. Ўзбекистон Адвокатлар ассоциациясининг Самарқанд вилояти бўлими ҳузуридаги, республика Ҳуқуқий муаммоларни ўрганиш маркази қошидаги, Ўзбекистон Республикаси Савдо-саноат палатаси ва палатанинг ҳудудий бошқармалари ҳузуридаги ҳакамлик судларида 700 дан ортиқ ишлар кўриб чиқилган. Бир қатор ишлар бўйича тарафлар ўртасида ўзаро келишувларга ҳам эришилган.

— Эътиборли томонларни айтиб ўтдингиз, Қонун тарғиботи ва ижроси юзасидан кўнглингиз тўлмаган, эътирозли жиҳатлар ҳам борми?

— Афсуски, бор. Ҳали хўжалик юритувчи субъектлар, шу жумладан, тадбиркорлик субъектлари ўз мулкий ҳуқуқ ва манфаатларини ҳакамлик судлари орқали ҳимоя қилиш имкониятидан етарли даражада фойдаланмаяптилар. Низоларни ҳакамлик суди орқали ҳал қилиш тадбиркорлар ўртасида тўла оммалашмаяпти. Ҳакамлик суди институти мулкий низоларни муқобил асосда кўриб чиқиб, уларни ҳал қилишда муҳим восита сифатида етарли даражада хизмат кўрсата олмаяпти.

«Ҳакамлик судлари тўғрисида»ги Қонунни ҳаётга самарали татбиқ қилиш учун бир қатор ташкилий-ҳуқуқий ишларни охирига етказиш талаб қилинади. «Ҳакамлик судлари ҳисобини юритиш тартиби ҳақидаги Низом»ни қабул қилиш лозим. Шунда жойлардаги адлия идоралари томонидан доимий фаолият кўрсатувчи ҳакамлик судлари ҳисобини рўйхатдан ўтказиш тўлиқ амалга оширилади.

Ҳакамлик судлари қарорларини мажбурий ижро этиш масалаларида мавжуд муаммоларни ҳам бартараф этиш зарур.

Булардан ташқари, ҳакамлик суди орқали низоларни ҳал қилиш имконияти, унинг афзалликлари ҳақида жойларда олиб борилаётган тушунтириш ишларини янада кучайтириш лозим. Кўпгина ҳуқуқшунослар ва мутахассислар ҳакамлик ҳуқуқи мавжудлигини ҳали тўла англаб етмаяптилар. Мавжуд ҳакамлик судларининг самарали фаолияти ҳақида жамоатчилик етарли даражада хабардор эмас.

Шулардан келиб чиқиб, ўтган йилнинг охирида қўмитамизнинг айнан ушбу Қонуннинг ижросини ўрганиш якунларига доир мажлиси ўтказилди. Унда барча масалалар очиқ-ойдин ўртага ташланди. «Ҳакамлик судлари ҳисоботини юритиш тўғрисидаги Низом»нинг тасдиқланишини тезлаштириш, бу ўринда ҳакамлик судлари фаолиятининг асосий принциплари, уларнинг давлат органлари ва адлия тизимига кирмаслиги, ҳакамлик судлари фаолияти ва ташкилий ишлари давлат органлари назоратида бўлмаслигини ҳисобга олиш лозимлиги алоҳида таъкидланди.

Шунингдек, қўмитанинг мазкур масала юзасидан қабул қилган қарорида республикадаги тегишли идораларга тавсиялар берилди. Жумладан, Адлия вазирлигига доимий фаолият кўрсатувчи ҳакамлик судлари таркибига кирувчи судьялар ҳақидаги ахборотни тизимлаштириш ҳамда «Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатлари тўплами»да эълон қилиб бориш, Ўзбекистон Республикаси Олий суди ва Олий хўжалик судига ҳакамлик судининг ҳал қилув қарори юзасидан судда низолашиш ва ҳакамлик суди томонларидан ҳакамлик судининг ҳал қилув қарорини ихтиёрий ижро этмаган тақдирда, уни мажбурий ижро этиш учун ижро варақасини бериш ишларини тўғри ташкил этиш чораларини белгилашлари тавсия этилди.

Эсиргап БОЛИЕВ
суҳбатлашди.

Яхши хабарлар

ФЕРМЕР ЗАВОД ҚУРДИ

Паркентлик фермер Ёрмон Холмонов нозне'матлар етиштириш билан бир қаторда аҳоли ва қурилиш ташкилотлари учун зарур бинокорлик ашёлари тайёрлашга ҳам аҳд қилди.

Шу мақсадда тоғ ёнбағрида жойлашган Чотқол қишлоғида ўз ҳисобидан ғишт заводи қурди. Унинг ҳиммати туфайли қирқдан зиёд киши доимий иш билан таъминланди.

Абдунаби ҲАЙДАРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

СУВ ЙЎЛЛАРИ ТОЗАЛАНДИ

Избоскан туманидаги дала ва қишлоқларни кесиб ўтган анҳорларнинг аксарияти лойқага тўлиб, саёзланиб қолган эди. Уларни тозалаб, сув йўлларини равонлаштиришга собиқ ширкат хўжаликлари, шу ишга дахлдор ташкилотларнинг қурби етмай қолганди.

Маҳаллий ҳокимлик фермерларнинг таклифларини ўрганиб чиққач, бу борада кенг қамровли ишлар бошлаб юборилди. Чунончи, 31 километрлик хўжаликлараро коллекторлардан 20 километри созланди. 54 километрдан иборат ички зовурларнинг 40 километри кўкламга шай қилиб қўйилди. 4 та экскаватор ёрдамида «Тўрткўл канда», «М — 1-1» каналларининг 11 километри қўлдан чиқарилди.

— Халқимизда «Йиғлаб-йиғлаб жўяк тортсанг, ўйнаб-ўйнаб сув ичасан» деган нақл бор, — дейди гидрогеология-мелиоратив экспедицияси Избоскан тумани бўлими бош мутахассиси Низомиддин Тожиддинов. — Шу боис мавжуд сув йўллари талаблар даражасида созланмоқда.

Одилжон
ШОДМОНАЛИЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ҲАЁТ ЯНГИЛАНИШЛАР БИЛАН МАЗМУНЛИДИР

Сайловчилар билан бевосита мулоқотлар жамият равнақига хизмат қилади

(Давоми. Боши 1-бетда).

билан кишиларимиз эътиборини тортмоқда. Чунки бу қонунлар жамият ва шахс ўртасидаги мутаносибликни таъминлайди, эртанги куннинг ёрқинлигидан дарак беради. Учрашувларда сайловчилар ўзларини қизиқтирган масалалар ҳақида сўз юритдилар.

— Қишлоқ жойларда кичик бизнес ривожланса, лизинг шартномалари тизими соддалаштирилсагина, — деди Навбаҳор туманидаги «Ялтиробод» маҳалла фуқаролар йиғини раиси Норпўлат Қобилов, — янги технологиялар олиб, кўпгина иш ўринлари очган бўлар эдик.

— Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг Вазирлар Маҳкамасининг 2007 йил якунларига бағишланган мажлисидаги маърузасида ва мазкур мажлисда қабул қилинган Дастурда аҳоли фаровонлигини оширишнинг энг муҳим йўналиши сифатида кичик бизнес, хусусий тадбиркорлик, касаначиликни ривожлантиришни рағбатлантириш, лизинг компаниялари хизматлари ҳажмини, айниқса, қишлоқ жойларда кенгайтириш ўз аксини топган, — дея жавоб қайтарди депутат. — Зотан, кичик бизнесни равнақ топтириш учун ҳуқуқий негиз яратилган. Юртбошимиз томонидан қўйилган вазифалардан келиб чиқиб, у янада такомиллаштирилади.

Йиғилишда фермерлар, маҳалла фаоллари, оқсоқоллар, тадбиркорлар, ўқитувчилар, ёшлар қатнашишди. Уларнинг ҳар бири депутатга ўзини қизиқтирган саволлар билан мурожаат этди.

Тўғри, бундай учрашувлар ҳаётимизда янгилик эмас. Аммо одамларимизнинг депутат фаолиятига бўлган муносабати, эртанги кунимизни қонунларсиз тасаввур этиш мумкин эмаслигини англашининг ўзи эътиборга сазовордир. Қолаверса, бундай мулоқотлар ҳар икки томоннинг масъулиятини оширади. Бундай жараён жамиятни тотувлик, иноқлик, ҳамфикрлилик сари бошлаши, табиий.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

Нукусда Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари — Гулистон Аннақиличева ва Мамит Асқаровлар ўз сайловчилари билан учрашдилар. Депутатлар парламент қуйи палатасидаги ўз фаолияти ҳамда сўнгги пайтда қабул қилинган янги қонунлар хусусида тадбир иштирокчиларига сўзлаб берди.

— Олий Мажлис Қонунчилик палатасида 2007 йил учун мўлжалланган асосий йўналишларга мувофиқ, 60 дан ортиқ қонун қабул қилинди, — деди Г. Аннақиличева. — Шунингдек, бир қатор амалдаги қонунларга ўзгартиш ва қўшимчалар киритилди. Парламентдаги ЎзХДП фракцияси 2007 йилда ўтказган йиғилишларида 130 дан ортиқ масалаларни кўриб чиқди. Айнан фракциялардан келган 112 та хат ва ариза ижобий ҳал қилинишига эришилди.

Бундан ташқари, депутат Қонунчилик палатасида ҳисобот даврида мамлакат ташқи сиёсати соҳасида амалга оширилаётган ислоҳотларнинг ҳуқуқий жиҳатдан таъминланишига эътибор қаратди. Қатор мамлакатлар билан сиёсий ва иқтисодий соҳаларда ўзаро фойдали муносабатларни кенгайтиришга қаратилган бир нечта Баённома, Шартнома, Битим, Конвенциялар ратификация қилинганини таъкидлади.

Учрашув қизғин баҳс-мунозаралар тарзида ўтди. Сайловчилар ўзларини қизиқтирган турли саволларига олий ҳокимият органидаги вакилларидан етарлича жавоблар олишди.

Ҳамдам ЭШОНҚУЛОВ,
Ҳидоят АҲМЕДОВ.

УСТЮРТДАГИ МЎЪЖИЗА

(Давоми. Боши 1-бетда).

Бутун заводда кечаётган иш жараёнлари суръати кузатиладиган бошқарув пультлари жойлашган хонадамиз. Бу ерда беш-олти нафар ёш йигит-қиз алоҳида-алоҳида компьютерда иш олиб бормоқда.

— Мен мана шу бошқарув пультида ишлайдиган ходимларнинг етакчисиман, — дейди бизга пешвоз чиқиб, ўзини Асем Полвониёзов дея таништирган йигит. — Ҳар бир ходим бир жараён учун масъул. Мен Тошкент кимё-технология институтини тугатганман. Касбимни севаман. Заводда биз, ёшларга яратилган шароитлардан мамнунмиз. Бундай деяётганимнинг сабаби шуки, заводнинг бутун жамоаси деярли ёшлардан иборат. Шу маънода, 2008 йилнинг «Ёшлар йили» деб белгиланиши бизга янгича ғайрат-шижоат, ғурур бағишлади.

Заводни етук кадрлар билан узлуксиз таъминлаш масаласи ҳам диққат марказида турибди. Жумладан, корхона қошида Тошкент кимё-технология институтининг сиртқи бўлими фаолият юритмоқда. 2006 йилда мазкур бўлимни 12 мутахассис битириб чиққан бўлса, 2007 йилда эса уни яна 64 мутахассис муваффақиятли тугаллади. Ҳозирги кунда сиртқи бўлимда 192 талаба тўрт йўналиш бўйича, 10 талаба эса магистратурада таълим олишмоқда. Уларнинг чуқур билим олишлари учун барча шароитлар яратилган.

Айни пайтда қарийб 1200 нафардан кўпроқ киши меҳнат қилаётган Қўнғирот сода заводида иш қизғин давом этмоқда. Ишлаб чиқарилган маҳсулотлар «Ўзқурилишматериаллари», «Ўзбекнефтгаз», «Ўзкимёсаноат»нинг корхоналарига пешмапеш жўнатилмоқда.

— Заводимизда ишлаб чиқарилаётган кальцийли сода юқори сифатли бўлиб, мутахассислар тили билан айтганда, 99,2 фоизли тоза маҳсулот саналади, — дейди биз билан суҳбатда бош муҳандис Абат Рамберганов. — 2006 йилда режадаги 1200 тонна ўрнига 12810 тонна, 2007 йилда 46653 тонна маҳсулот ишаб чиқариб, истеъмолчи корхоналарга сотдик. Бу йил эса 85 минг тонна сода ишлаб чиқаришни режалаштирганмиз.

Ишчи-хизматчилар яшаётган Элобод шаҳарчаси ҳам кун сайин обод ва кўркам бўлиб бормоқда. Бу ерда 480 ўринли ётоқхона, бешта оилавий, 18 хонадонли саккизта уй, 320 ўқувчига мўлжалланган ўрта мактаб, болалар боғчаси, маданият саройи, соғломлаштириш маркази, дўкон, ҳаммом, чойхона, новвойхона, ёпиқ бозор мавжуд.

...Улкан заводнинг баланд минoралари узоқдан кўзга ташланади. Бу корхонанинг жамоаси эса чўл бағридаги қимматбаҳо маъданлардан мўъжизавий сода ишлаб чиқариб, юртимиз иқтисодиёти равнақига муносиб ҳисса қўшмоқда.

А. ҲИДОЯТОВ.

Брюссель яқинидаги Веммел шаҳарчасида Бельгиянинг «Belasia» уюшмаси томонидан ташкил этилган анъанавий «Asia Fair — 2008» сайёҳлик ярмаркаси якунланди.

ЎЗБЕКИСТОН «ASIA FAIR – 2008» САЙЁҲЛИК КЎРГАЗМАСИДА ИШТИРОК ЭТДИ

Дунё нигоҳи

Мазкур кўргазма Бельгия ва Бенилюксга аъзо бошқа мамлакатларда ўтказиладиган кўплаб сайёҳлик тадбирлари орасида алоҳида ўрин тутади. У Осиё минтақаси йўналишини акс эттирган шу турдаги ягона форумдир.

Якунланган ушбу кўргазмада Европа ва Осиё мамлакатларининг юзга яқин сайёҳлик фирма ва авиакомпаниялари иштирок этди. Ранг-баранг безатилган пешлавҳаларда ахборот ва реклама материаллари, каталог ва буклетлар, шунингдек, халқ усталари ва ҳунармандлари томонидан ишланган санъат буюмлари намуналари намойиш этилди.

Халқаро форум доирасида Ўзбекистоннинг сайёҳлик борасидаги салоҳияти тақдимоти бўлиб ўтди. Тадбир иштирокчилари эътиборига ўзбек халқининг бой тарихий ва маданий мероси, юртимиздаги меъморий обидалар, шунингдек, республикамизда турли соҳаларда эришилаётган ютуқлар, хусусан, ҳукумат томонидан сайёҳлик инфратузилмасини янада такомиллаштириш йўлида амалга оширилаётган кенг кўламли чора-тадбирлар тўғрисида ҳикоя қилувчи фильм намойиш этилди. Юртимизга бағишланган ва миллий услубда безатилган пешлавҳа кўргазма меҳмонларида айниқса, катта қизиқиш уйғотди.

«Жаҳон» ахборот агентлиги мухбири билан суҳбат чоғида «Belasia» уюшмаси президенти Гильберт Роелз бельгияликларнинг Ўзбекистонга бўлган қизиқиши тобора ўсиб бораётганини, Буюк Ипак йўлида жойлашган кўҳна юртимиз Самарқанд, Бухоро, Хива ва Тошкент каби бетакрор тарихий шаҳарлари билан уларни ўзига мафтун этиб келаётганини таъкидлади.

У «Asia Fair — 2008» кўргазмасида Ўзбекистоннинг иштироки ушбу жараённи янада мустаҳкамлашга хизмат қилишига ишонч билдирди.

«Footsteps in Asia» компанияси сайёҳлик оператори Даниэл Руижекерс ўтказилган тақдимотда иштирок этиб, юртимиз тарихи ва бугунги куни ҳақида батафсил маълумотга эга бўлганини қайд этди. Ўзбекистонда миллатлараро ва динлараро уйғунликнинг ҳукм сураётгани, барқарор сиёсий вазиятнинг мавжудлиги халқаро сайёҳлик соҳасининг ривожланишига имкон бермоқда.

«Менинг компаниям мактаб ўқувчиларини Шарқ давлатлари тарихи, маданияти ва анъаналари билан таништириш мақсадида Осиё мамлакатларига саёҳатларни таклиф этади», — деди Д. Руижекерс.

Унинг фикрича, бундай саёҳатлар доирасига кирувчи Ўзбекистонга сафарлар бельгиялик болаларга ўзбек халқи тарихи, маданияти ва анъаналари билан яқиндан танишиш ҳамда уларни ўрганиш имконини беради.

А. МУҲАММАДЖОНОВ,
«Жаҳон» АА.
Брюссель.

АСРАНГАННИ АСРАЙДИ

Фавқулодда вазиятлар вазирлигида «Республика аҳолисини ва ҳудудларини фавқулодда вазиятлардан муҳофаза қилишда оммавий ахборот воситаларининг ўрни ва аҳамияти» мавзуида давра суҳбати бўлиб ўтди.

Тадбирда вазирлик ходимлари, Ўзбекистон мустақил босма оммавий ахборот воситалари ва ахборот агентликларини қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фонди, Ўзбекистон Журналистлар ижодий уюшмаси вакиллари ҳамда журналистлар иштирок этди.

Унда Ўзбекистон Республикаси фавқулодда вазиятлар вазирининг биринчи ўринбосари Т. Турагалов, Ўзбекистон мустақил босма оммавий ахборот воситалари ва ахборот агентликларини қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фонди раҳбари Ж. Ҳакимов, Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси раиси Ш. Ғуломов ва бошқалар мамлакатимизда Президентимиз Ислом Каримов раҳнамолигида аҳолини ва ҳудудларни табиий ҳамда техноген тусдаги фавқулодда вазиятлардан муҳофаза қилиш, уларнинг олдини олиш ва содир бўлганида оқибатларини бартараф этиш борасида кенг кўламли ишлар амалга оширилаётганини таъкидладилар.

Давра суҳбати доирасида вазирлик фаолиятини акс эттирувчи фотосуратлар, қутқарувчилик соҳасига оид кийим-бош, асбоб-ускуналар кўргазмаси ҳам ташкил этилди. Иштирокчилар улар орқали Фавқулодда вазиятлар вазирлиги фаолияти, мақсади ва вазифалари билан атрофлича танишиш имкониятига эга бўлдилар.

Журналистлар билан кечган мулоқотдан сўнг режиссёр Шавкат Маҳбубовнинг «Фавқулодда вазиятлар юзага келса...» номли ҳужжатли фильми намойиш этилди.

Ю. УЛАШЕВ.

ДАЛАЛАРДА БАҲОР НАФАСИ

«Жарқўрғон тумани машина-трактор парки» акциядорлик жамиятидаги мавжуд 242 та чопиқ трактори, 190 та культиватор ва бошқа қишлоқ хўжалик техникалари сифатли таъмирдан чиқарилди. Иш қуроли соз фермерлар мавжуд ерларини текислаб, эгат тортиб, чигит экишга қизғин ҳозирлик кўрмоқдалар.

— Бу йил туманимизда 10800 гектар майдонда пахта етиштирилади, — дейди МТП бош муҳандиси Оллаберди Маматкулов. — Ҳосилни етиштириш давомида деҳқонларга камарбастамиз. Ҳар бир уюшмада сервис хизмати кўрсатиш шохобчалари ишлаб туради. Усталаримиз, пайвандчиларимиз энди иш ўринларини дала бошига кўчирадилар.

О. УСАНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Президентимиз Вазирлар Маҳкамасининг 2007 йил якунларига бағишланган мажлисидаги маърузасида таъкидлаганидек, иқтисодиётни янада эркинлаштириш жараёнини тегишли бозор инфратузилмаси, хусусан, банк-молия тизимини ривожлантирмасдан туриб амалга ошириш мумкин эмас. Дарҳақиқат, иқтисодиётимиз реал секторининг қўшимча молиявий маблағларга бўлган эҳтиёжларини қондириш, инвестиция жараёнларини фаоллаштириш, хўжалик юритувчи субъектларни техник ва технологик жиҳатдан қайта жиҳозлаш ва модернизациялаш, иқтисодий муносабатлар иштирокчилари ўртасидаги ўзаро ҳисоб-китобларни замонавий банк технологиялари асосида тезлаштиришда молия институтларининг алоҳида ўрни бор. Республика акциядорлик тижорат банки – “Ғаллабанк” томонидан 2007 йилда ушбу йўналишларда олиб борилган тадбирлар бунинг исботидир. Ушбу банк республикамиз молия бозорида эгаллаган ўрнини мустаҳкамлаб, акциядорлар, омонатчилар, кредиторлар ва инвесторларнинг банк фаолиятига бўлган ишончини янада ошишига ўз ҳиссасини қўшиб келмоқда.

«Ғаллабанк»: ТАДБИРКОРЛАРНИНГ МОЛИЯВИЙ ТАЯНЧИ

Капитал ҳам, активлар ҳам кўпаймоқда

Якунланган йилда қўлга киритилган муваффақиятларнинг бир неча омиллари бор. Шулардан энг муҳими, банк, аввало, ўзининг капиталлашув даражасини оширишни ўз фаолиятининг устувор вазифаларидан бири сифатида белгилаб олганидир. Чунки банкнинг капиталлашув даражаси унинг активлари ҳажмини ўстириш, кредитлаш имкониятларини кенгайтириш, рақобатдошлигини кучайтириш борасидаги тадбирларининг молиявий асосини ташкил этади. Шу мақсадда 2007 йилда олиб борилган саъй-ҳаракатлар туфайли банкнинг умумий капитали 31,8 миллиард сўмга етди. Яъни 46,6 фоиз ўсишга эришилди. Ўз навбатида, банк акциядорлик капитали, 2008 йил 1 январь ҳолатига кўра, 14,0 миллиард сўмни ташкил этди. Ҳозир эса, банк акциядорлари қарорига мувофиқ, бу кўрсаткични 38,0 миллиард сўмга етказиш юзасидан иш юритилмоқда.

2007 йил давомида “Ғаллабанк”, шунингдек, ўз фаолиятининг асосий кўрсаткичи ва унинг даромадлари манбаи ҳисобланган активлар ҳажмини барқарор ошириб бориш, сифат даражасини яхшилашга катта эътибор қаратди. Натижада якунда банк активлари ҳажми 113,3 миллиард сўмни ташкил этди. Аниқроғи, 31,7 фоиз ўсиш таъминланди. Бунинг 89,7 фоизи даромад келтирувчи активлардан иборат.

Банк активлари таркибида кредит қўйилмалари асосий улушни ташкил қилди. Унинг ҳажми, 2008 йил 1 январь ҳолатига кўра, 92,1 миллиард сўмга етди ёки йил давомида қарийб 43,0 фоизга кўпайди. Иқтисодиётнинг реал секторида фаолият кўрсатаётган банк мижозларининг қўшимча молиявий воситаларга бўлган эҳтиёжларини қондиришга йўналтирилган кредитлари ҳажми умумий кредит қўйилмаларининг 98,0 фоизини ташкил қилгани ҳолда, узоқ муддатли кредитлар салмоғи 61,0 фоизга етди.

Таъкидлаш керакки, банк кредит портфелининг асосий қисми саноат, ишлаб чиқариш ва қайта ишлаш корхоналари, ўз маҳсулотлари экспорти билан шуғулланувчи мижозлар ҳиссасига тўғри келди.

Иқтисодий тараққиётнинг муҳим омили

Сўнгги йилларда иқтисодиётни модернизация қилиш, ишлаб чиқаришга замонавий технологияларни кенг татбиқ этиш, янги техникалар ва асосий воситалар сотиб олиш билан боғлиқ инвестицион лойиҳаларни молиялаштириш бошқа тижорат банклари қаторида “Ғаллабанк”нинг ҳам устувор йўналишларига айланди. Мана, бир неча йилдирки, ушбу банк ўз мижозларига қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қайта ишлаб, сифатли ва арзон маҳсулотлар тайёрлаш имкониятини яратиш, шунингдек, корхоналарнинг иқтисодий самарадорликка эришишини таъминлашда амалий ёрдам кўрсатиб келмоқда. Натижада биргина 2007 йилнинг ўзида банк мижозларининг қарийб 38,8 миллиард сўмлик ана шундай инвестицион лойиҳалари молиялаштирилди.

Дон маҳсулотларини қайта ишлаш соҳасининг ривожланиши, авваламбор, ички бозорнинг сифатли ун маҳсулотлари ва омихта емга бўлган талабини қондиришда муҳим аҳамият касб этади. Банк шуни ҳисобга олиб, мавжуд ун тегирмонларини модернизация қилишга 6,4 миллиард сўмлик инвестиция кредитлари ажратди. Бу ўз самарасини бермоқда. Масалан, Навоий вилоятидаги “Қизилтепа ун заводи”га сифатли маҳсулотлар ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш мақсадида зарур жиҳозлар сотиб олиш учун банк томонидан 316,0 миллион сўмлик инвестиция кредити берилганди. Эвазига корхонага бир кунда 60 тоннагача буғдойни қайта ишлаш қувватига эга замонавий асбоб-ускуналар ўрнатилди. Улар ёрдамида йилига 10500 тонна ун ва 3750 тонна кепак ишлаб чиқариш имконияти яратилди.

Худди шундай мақсадларни кўзда тутган инвестиция лойиҳалари учун ҳам узоқ муддатли банк кредитлари ажратиш жорий этилди. Натижада “Тўрткўлдонмаҳсулотлари” МЧЖни бир кеча-кундузда 70 тоннагача буғдойни қайта ишлаш қувватига эга янги тегирмон ускуналари билан жиҳозлаш учун 443 миллион 400 минг сўмлик, “Косондонмаҳсулот” МЧЖга 300 миллион сўмлик, “Қувадонмаҳсулотлари” АЖга бир бир кеча-кундузда 250 тонна буғдойни қайта ишлайдиган тегирмонга қўшимча ускуналар ўрнатиш билан боғлиқ лойиҳани молиялаштириш учун 300 миллион сўмлик инвестиция кредитлари ажратилди. Бундан ташқари, Қорақалпоғистондаги “Чимбой мой”, “Беруний Ёғгар” ва “Турон Хўжайли” ОАЖларига ёғ-экстракция заводларини модернизациялаш бўйича 1,2 миллиард сўмлик инвестиция кредитлари берилди.

Янги линиялар ёрдамида корхоналарда ҳар куни 100 тоннагача чигитни қайта ишлаш, 2-3 тонна ёғ олиш имконияти туғилди. Энг муҳими, маҳсулот таннархи пасайди. Ортиқча харажатлар барҳам топиб, ёғ-мойнинг сифати яхшиланди.

Мамлакатимизда чорвачилик ва паррандачилик тармоқлари учун тўйимли омихта ем тайёрлашни кўпайтириш ҳамда ишлаб чиқариш кўламини кенгайтиришга мўлжалланган лойиҳаларни молиялаштириш борасида ҳам салмоқли ишлар олиб борилаяпти. Чунончи, ўтган йили “Тошкентдонмаҳсулотлари” АЖ ва Қашқадарёдаги “Дунё-М” АЖга Нидерландиянинг омихта ем ишлаб чиқариш воситалари комплексини келтириш учун 2 миллиард сўмлик инвестиция кредитлари ажратилди. Айни кезларда эса, ускуналарни ишга тушириш, маҳсулот тайёрлашни йўлга қўйишда мижозларга амалий ёрдам берилмоқда.

Кези келганда, айтиш жоизки, қишлоқ хўжалиги учун зарур минитехнологиялар ва ихчам ускуналарнинг халқаро ихтисослаштирилган кўргазма-савдолари ўтказиб келинаётгани фермерлар, кичик ва хусусий бизнес вакиллари фаолиятида қўл келмоқда. Замонавий техника воситалари билан яқиндан танишиш, хорижий ҳамкорларни топишда улар айни муддао бўлмоқда. “Ғаллабанк” бундай кўргазма-савдоларда ўз хизматлари билан фаол иштирок этиб, мижозлари томонидан имзоланган 3 миллиард 628 миллион сўмлик 58 та шартноманинг 45 тасини молиялаштириш учун 3 миллиард 328 миллион сўмлик банк кредитлари берди. Бунга ўхшаш мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Банк ўз мижозлари билан ҳамкорликдаги инвестиция жараёнларида фаол иштирок этиш, иқтисодиётимиз тармоқларини ривожлантиришга йўналтирилган инвестиция кредитлари ҳажмини ўстириш ва бу борада ижобий натижаларга эришиш йўлида бор имкониятларини ишга солмоқда.

«Фермерларга камарбастамиз»

Қишлоқ хўжалигидаги ислоҳотларда фаол иштирок этиб, фермер хўжаликлари ва қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини қайта ишлаш корхоналарининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, уларнинг фаолиятини кенгайтириш лойиҳаларини молиялаштиришга ҳам банкнинг йирик миқдордаги активлари йўналтирилмоқда. 2007 йил давомида қишлоқ хўжалиги субъектларининг жами 269 та лойиҳаси бўйича 11 миллиард 900 миллион сўм миқдорида кредитлар берилгани ва лизинг хизматлари кўрсатилгани фикримизнинг тасдиғидир.

Аҳолини, хусусан, қишлоқ аҳлини иш билан таъминлаш, айниқса, оилалар даромадини оширишнинг муҳим йўналиши ҳисобланмиш чорва моллари сонини кўпайтириш, энг аввало, қорамол боқаётган деҳқон ва фермер хўжаликлари сафини кенгайтириш долзарб вазифалардан биридир. Президентимизнинг “Шахсий ёрдамчи, деҳқон ва фермер хўжаликларида чорва молларни кўпайтиришни рағбатлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Қарорида шу мақсад ўз ифодасини топган. “Ғаллабанк” ва унинг жойлардаги филиаллари ўтган йили ушбу Қарор ижросини таъминлаш борасида талай ибратли ишларни амалга оширди. Кам таъминланган оилаларга чорвачиликни ривожлантириш учун ўз маблағлари ҳисобидан 1,2 миллиард сўм миқдорида кредит ажратди.

Қишлоқ жойларда бозор инфратузилмаларини ривожлантириш асосида қишлоқ хўжалиги соҳасидаги тадбиркорликни молиявий жиҳатдан ҳар томонлама қўллаб-қувватлашда ҳам банк фаол иштирок этди. Бу ишдан унинг чекка қишлоқлар ва туман марказларидаги мини банклари ҳам четда қолмаяпти. Таъкидлаш керак, банкнинг айнан узоқ қишлоқларда ташкил топган 69 та мини банки 8500 дан ортиқ мижозларга банкнинг комплекс хизматларини кўрсатиб келмоқда.

Маълумки, қишлоқ хўжалигида иқтисодий ислоҳотларни янада чуқурлаштириш ва соҳада ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш билан боғлиқ тадбирларни амалга оширишда хорижий кредит линияларидан кенг фойдаланиш масаласига юртимизда катта эътибор берилмоқда. Халқаро Тараққиёт ва тикланиш банки иштирокида амалга оширилаётган қишлоқ хўжалиги корхоналарини қўллаб-қувватлаш лойиҳаси доирасида банк томонидан умумий ҳажми 1 миллион 700 минг АҚШ долларилик 3 та кредит линиясидан тўла фойдаланилди. Бултур ушбу кредит линиясининг қайтарилган кредитлар ҳисобига револьвер тарзда қиймати 1,0 миллион АҚШ долларилик 26 та янги лойиҳа қайта молиялаштирилди.

Кичик бизнесга катта кўмак

Бугунга келиб, банк тизимида 22 мингдан зиёд тадбиркорлик субъектига самарали хизмат кўрсатилмоқда. Амалга оширилган чора-тадбирлар самараси ўлароқ, 2007 йил мобайнида хусусий тадбиркорлар, кичик бизнес субъектлари ва фермер хўжаликларига 18 миллиард сўмликдан зиёд кредитлар берилди. Хусусан, банк маблағлари ҳисобидан 17 миллиард 700 миллион сўмлик кредит ажратилиб, шу ҳисобдан жами 1831 та янги иш ўрни яратилди. Бюджетдан ташқари жамғармалар ҳисобидан тадбиркорлар лойиҳаларини молиялаштириш учун берилган 346 миллион 700 минг сўм эвазига яна 200 киши ишли бўлди.

Банк томонидан аҳоли учун замонавий кредит турлари жорий этилгани янги мижозларни жалб қилиш имконини беришдан ташқари, аҳоли турмуш даражасини яхшилаш, унинг истеъмол қобилиятини ошириш, шу тариқа маҳаллий ишлаб чиқарувчиларни иқтисодий жиҳатдан қўллаб-қувватлашда муҳим омил бўлмоқда. Ўтган йили шу мақсадда аҳолига ажратилган истеъмол кредитларининг миқдори қарийб 1,6 миллиард сўмни ташкил этди. Кадрлар тайёрлаш миллий дастурига асосан, олий ўқув юртларида тўлов-контракт асосида таҳсил кўраётган ёшларни молиявий қўллаб-қувватлаш ниятида ажратилган кредитлар қолдиғи 88,7 миллион сўмдан ортди.

Банкнинг аҳолини моддий қўллаб-қувватлаш борасидаги ибратли ишларидан яна бири Президентимизнинг “Ёш оилаларни моддий ва маънавий қўллаб-қувватлашга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги Фармони асосида ёш оилаларга уй-жой ва истеъмол кредитлари ажратиш тадбирларида фаол иштирок этганидир. Мазкур йўналишда ажратилган кредит маблағларининг умумий миқдори қарийб 4 миллиард сўмга етди. Унинг 1,9 миллиард сўми ипотека, 800 миллион сўми истеъмол кредитлари, 1,3 миллиард сўми микрокредитлардир.

Чакана хизматлар бозори кенгайди

Молия бозорида рақобат кучайиб бораётган бугунги кунда янги хизматлар таклиф этиш воситасида мижозлар сафини кенгайтириш ҳамда уларнинг банк тизимига ишончини ошириш “Ғаллабанк”нинг устувор вазифасидир. Шунинг учун янги, замонавий банк хизматларини таклиф этиш, уларнинг тури ва тармоғини кенгайтириш орқали мижозлар сонини кўпайтиришга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Натижада 2007 йили банкнинг республика молия бозоридаги мавқеи янада мустаҳкамланиб, асосий иқтисодий кўрсаткичлар бўйича ижобий ўсиш динамикасига эришилди. Буни банк билан ҳамкорлик қилаётганлар сони йил давомида 18,5 фоизга ёки 11650 тага кўпайгани, 2008 йил 1 январь ҳолатига кўра, 74 650 дан ортгани тасдиқлаб турибди.

Президентимизнинг “Банклардаги депозит ҳисобварақлардан нақд пул беришни узлуксиз таъминлаш кафолатлари тўғрисида”ги Қарорига мувофиқ эса, банк филиаллари томонидан мижозларнинг нақд пулга бўлган эҳтиёжини доимий таъминлаш чоралари кўрилмоқда. Бу борадаги тадбирларни янада фаоллаштириш, жисмоний шахслар ўртасидаги нақд пулсиз ҳисоб-китоблар ҳажмини ошириш, шу орқали молия бозорида банкнинг пластик карточкаларига асосланган замонавий усулини таклиф этиш масалаларига алоҳида эътибор қаратиляпти.

Муомалага чиқарилаётган пластик карточкалар “Иш ҳақи лойиҳаси” доирасида жойлаштирилаётганлиги, айниқса, ўзининг ижобий натижаларини бермоқда. Нега деганда, ушбу лойиҳа асосида ишни ташкил этиш пластик карточка эгаларини банк чакана хизматларининг тўлақонли иштирокчисига айлантириш билан бирга, банкнинг нақд пулни жалб қилиш ва улар асосида тўловларни катта харажатларсиз амалга ошириш имконини бермоқда. Бошқача айтганда, банкнинг муомалага чиқарган пластик карточкалари умумий сони 78 мингтага, ўрнатилган терминаллар сони 744 тага етиб, карточкалардаги ойлик ўртача қолдиқ 1,5 миллиард сўмни ташкил қилди. Умумий айланмалар миқдори эса 17 миллиард сўмдан ошиб кетди.

Жисмоний шахсларга кўрсатилаётган хизмат турлари кўпайган сари уларнинг сифати ҳам сезиларли даражада яхшиланмоқда. Бу эса мижозлар таркибида жисмоний шахсларнинг сони ва уларнинг банк чакана хизматларига қизиқишининг ортишига сабаб бўлмоқда. Шу тарзда банк хизматлари банклараро молиявий хизматлар бозоридаги рақобатга бардош бераётир.

Чакана хизматлардан фойдаланувчилар турли омонатларга ҳам жалб этилмоқда. Масалан, 2007 йили банкнинг миллий ва хорижий валюталардаги 28 тадан ортиқ турли депозитлари амалда бўлди. Натижада банкдаги аҳоли омонатлари қолдиғи 46,0 фоиз ўсиб, омонатчилар сони 48000 тадан ортди. Ҳозирда 13 та миллий ва 4 та хорижий валютадаги омонат турига маблағлар қабул қилинмоқда. Бундан ташқари, айнан жисмоний шахсларга мўлжалланган ва ҳажми 100 миллион сўмлик омонат сертификатларининг VII эмиссияси ҳам муомалага чиқарилди.

Жисмоний шахсларга таклиф этилаётган чакана хизматлар таркибида, айтиш мумкинки, халқаро пул ўтказмалари ҳам жозибадор бўлиб бормоқда. Шуни ҳисобга олиб, бундай шохобчалар фаолияти барча йирик шаҳар ва туман марказларида йўлга қўйилди. Ўз навбатида, уларда амалга оширилаётган пул ўтказмалари ҳажми йилдан-йилга кўпайиб боряпти. Биргина ўтган йили 9,8 мингдан ортиқ ўтказмалар амалга оширилгани бунга мисол бўла олади.

Бугунги кунда банк томонидан 167 та жамғарма ва 69 та валюта айирбошлаш, 20 та халқаро пул ўтказмалари шохобчаси ҳамда 84 та мини банк ташкил этилган. Улар орқали мижозларга сифатли банк хизматлари кўрсатилаётир. Хусусан, мини банкларнинг 69 таси қишлоқ жойларда бўлиб, улар орқали 8500 дан ортиқ мижозларга хизмат кўрсатилмоқда. Уларнинг 3500 дан зиёди фермер хўжаликлари ҳисобланади.

Банкнинг чакана хизматлар таркибига жисмоний шахслар ва коммунал хизмат кўрсатувчи корхоналар ўртасидаги воситачилик амалларини ҳам киритиш мумкин. Бу ҳол жисмоний шахсларнинг банкдаги жамғармалари, хизмат кўрсатилувчи мижозларининг ишчи-ходимлари томонидан банкнинг бундай хизмат туридан кенг фойдаланиш имконини бермоқда.

Банк қўшимча қулайликлар яратиш мақсадида, шунингдек, 50 дан ортиқ мижозлари учун “Банк-мижоз” дастурий тизимини ишга туширди. Бу банк ва мижоз ҳамкорлигида қўл келмоқда. 2007 йилнинг охирига келиб, мижозлар учун яна бир қулайлик – “SMS-banking” тизими ҳам жорий қилинди. Унинг қулайлиги шундаки, бу хизматдан фойдаланувчилар банкка келмасдан, ўз ҳисобварақларининг ҳолати бўйича тегишли маълумотларни олишлари мумкин.

Малакали кадрлар – муваффақият гарови

Банкнинг муваффақиятли ривожланишини таъминлашда кадрларни тўғри танлаш, ўқитиш, қайта ўқитиш, рағбатлантириш, бошқаришнинг замонавий усулларидан фойдаланиш ва уларни такомиллаштириш муҳим аҳамиятга эга. Шу маънода, 2007 йилда “Ғаллабанк”да кадрларни сифат жиҳатдан яхшилашга, малакали ходимларни танлаш ва уларнинг малакасини янада ошириш ишларига алоҳида эътибор қаратилди. Бугунги кунга келиб, тизимда банкнинг турли йўналишларида самарали иш ташкил эта оладиган 1100 нафар соҳа мутахассиси меҳнат қилмоқда.

Банк фаолиятига замонавий банк хизматларининг кириб келиши ўз-ўзидан тизимда фаолият юритаётган ходимлар малакасини оширишни, кадрлар потенциалини доимий равишда яхшилашни тақозо этмоқда. Мазкур йўналишда олиб борилган саъй-ҳаракатлар натижасида тизимда фаолият юритаётган ходимларнинг қарийб 32,0 фоизига йил давомида замонавий банк иши асослари бўйича ўз малакаларини оширишлари учун зарур шароитлар яратилди. Жумладан, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат ва жамият қурилиши академияси, Ўзбекистон Банклар ассоциацияси, банк-молия академияси, Минтақавий банк ўқув маркази ва бошқа молия институтлари билан ўзаро ҳамкорликда банкнинг салкам 500 ходими малака оширди. Ёш мутахассисларни замонавий банк иши бўйича чет эл банклари тажрибасини ўрганиб, амалиётга татбиқ этишни йўлга қўйиш мақсадида 9 нафар ходим Италия, Россия, Ҳиндистон ва Сингапур давлатларида ташкил этилган ўқув курсларида малака ошириб қайтди. Бу анъана жорий йилда ҳам давом эттирилмоқда.

Президентимиз томонидан белгилаб берилган 2008 йилда мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш дастурининг энг муҳим устувор йўналишларини бажариш юзасидан банк аниқ вазифаларни белгилаб олди. Хориж инвестицияларини, энг аввало, тўғридан-тўғри хорижий инвестицияларни жалб этишни кўпайтириш, иқтисодиётнинг етакчи тармоқларини модернизация қилиш ва янгилаш бўйича лойиҳаларни молиялаш, банк инфратузилмалари тармоқларини янада кўпайтириш, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш, фермер хўжаликларига ернинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш учун талаб этиладиган янги техника ва технологиялар учун имтиёзли шартлар асосида кредитлар ажратиш ва лизинг хизматлари кўрсатиш, “Ёшлар йили” Давлат дастури ижросини таъминлаш шулар сирасига киради. Бундан ташқари, банкнинг капиталлашув даражасини ошириш, даромадлилик кўрсаткичларини янада яхшилаш, иқтисодий ислоҳотларда банкнинг ўз активлари билан фаол иштирокини таъминлашга қаратилган тадбирлар изчил амалга оширилади. Банк томонидан молиялаштириладиган инвестицион лойиҳалар ҳажмини кўпайтириш, лизинг ва факторинг амаллари миқдорини ошириш ҳамда банк маблағларини активларга жойлаштиришнинг замонавий усулларини амалиётга татбиқ этиш бўйича ҳам муайян чоралар кўрилади.

РАТБ “Ғаллабанк”ининг 2008 йилга мўлжалланган стратегик режасига асосан, банк умумий капитали, жумладан, акциядорлик капитали ҳажмини янада кўпайтириш, активларнинг ўсишида улар сифатини юқори бўлишига эътибор қаратиш ҳам кўзда тутилган. Йил охиригача соф активлар ҳажмини 163,7 миллиард сўмга, соф фойда кўрсаткичини эса 7,7 миллиард сўмга етказиш мўлжалланмоқда.

Саид РАҲМОНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

2007 йилнинг энг асосий кўрсаткичлари

- 2007 йил якуни бўйича банкнинг умумий капитали ҳажми 31,8 млрд. сўмга етиб, 10,1 млрд. сўмга ёки 46,6 фоизга ўсди. Акциядорлик капитали 6,0 млрд. сўмга кўпайиб, 14,0 млрд. сўмни ташкил этди (75,0 %).
- Соф активлар ҳажми 27,3 млрд. сўмга ёки 31,7 фоизга ортиши туфайли умумий соф активлар ҳажми 113,3 млрд. сўмга етди. Жумладан, умумий кредит қўйилмаларининг миқдори 92,1 млрд. сўмни (43,0 фоиз), кредит портфелида қисқа муддатли кредитлар 35,9 млрд. сўмни (39,0 фоиз), узоқ муддатли кредитлар 56,2 млрд. сўмни (61,0 фоиз) ташкил қилди.
- Инвестицион лойиҳаларни молиялашга жами 38,8 млрд. сўмлик инвестиция кредитлари ажратилди. Унинг 11,3 млрд. сўми 14 та дон маҳсулотлари ва ёғ-мой ишлаб чиқариш корхонасини модернизация қилиш, техник ва технологик жиҳатдан қайта жиҳозлаш мақсадларига йўналтирилди.
- Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш учун ажратилган кредитларнинг миқдори 18,0 млрд. сўмни, бунда банкнинг ўз маблағи 17,7 млрд. сўмни (98,1 фоиз) ташкил этди. Кредитлар эвазига 2030 та янги иш ўрни яратилди.
- Банк томонидан хизмат кўрсатилаётган 2073 нафар тадбиркор аёлнинг 721 нафарига иқтисодиётимизнинг турли йўналишларини ривожлантириш мақсадида 2799,3 млн. сўмлик молиявий кўмак берилди.
- Ёш оилаларни қўллаб-қувватлашга 3,95 млрд. сўмлик кредитлар ажратилди.
- Шахсий ёрдамчи хўжаликларда чорва молларини кўпайтиришга 1478,0 млн. сўмлик имтиёзли кредитлар ажратилди.
- Фермер хўжаликларининг 1,0 миллион АҚШ доллари миқдоридаги 26 та лойиҳаси ХТТБ кредит линияси ҳисобидан молиялаштирилди.
- Қишлоқ хўжалиги соҳасидаги иқтисодий ислоҳотларда банкнинг иштироки:

— пахта ҳосилини молиялаштириш учун 28,7 млрд. сўмлик, ғалла ҳосили бўйича 4,8 млрд. сўмлик имтиёзли кредитлар берилди;

Устав капиталининг жами банк капиталидаги улуши (млрд. сўмда)

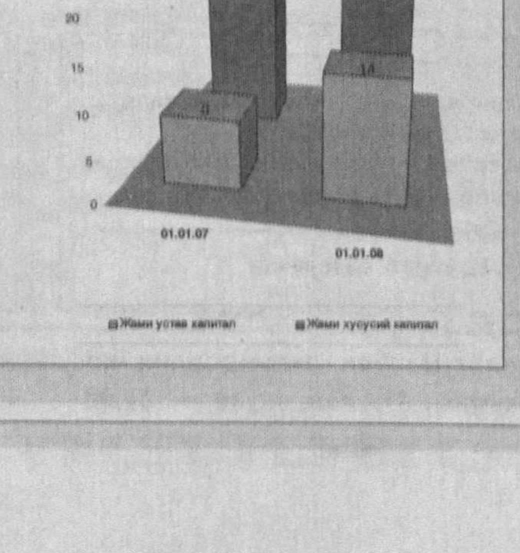

— топширилган дон учун якуний ҳисоб-китобларни амалга ошириш мақсадида жамғарма маблағидан 307,0 млрд. сўм тўланди;

— янги техника, технологик ускуналар ва эҳтиёт қисмларга 12,0 млрд. сўмлик кредитлар ажратилди;

— ҳудудларда 2,4 млрд. сўмлик, 58 та шартнома асосидаги минитехнологиялар бўйича 3,3 млрд. сўмлик лойиҳалар молиялаштирилди.

- Мижозларнинг нақд пул маблағларига бўлган эҳтиёжларини қондириш учун 28 та муддатли омонат тури жорий қилинди. 9 та янги жамғарма шохобчаси очилиб, уларнинг жами сони 167 тага етказилди. 10000 тага яқин пластик карточка муомалага чиқарилиб, жами 78000 тага, терминаллар сони эса 744 та етказилди. Улар орқали амалга оширилган транзакциялар ҳажми 17,1 млрд. сўмдан ортди.
- Халқаро рейтингга эга бўлиш мақсадида банк "Moody's Investors Service" рейтинг компанияси билан ҳамкорликни йўлга қўйди.

2008 йилнинг устувор йўналишлари

- Банкнинг умумий капиталини 59,8 млрд. сўмга, жумладан, акциядорлик капитали ҳажмини 24,0 млрд. сўмга кўпайтириш учун фонд бозорида амалий тадбирлар олиб борилади.
- Иқтисодий ислоҳотларда банкнинг ўз активлари билан фаол иштирокини таъминлашга қаратилган тадбирлар давом эттирилади. Ушбу йўналишда молиялаштириладиган инвестицион лойиҳалар ҳажмини кўпайтириш, лизинг ва факторинг амаллари миқдорини ошириш, шунингдек, банк маблағларини активларга жойлаштиришнинг замонавий усулларини амалиётга татбиқ этиш режалаштирилмоқда.
- Банк инвестициялари устувор тарзда дон маҳсулотлари, ёғ-мой ишлаб чиқариш корхоналарини модернизациялаш лойиҳалари, уруғлик буғдой тайёрлаш технологияларини ишга тушириш, омихта ем ишлаб чиқаришга мўлжалланган лойиҳаларни молиялаштиришга йўналтирилади. Хусусан, мамлакат иқтисодиётининг муҳим тармоқлари бўлмиш “Ўздонмаҳсулот” АК ва “Ёғ-мой ва озиқ-овқат саноати” уюшмаси тизимидаги корхоналарни ҳамда бошқа йирик ишлаб чиқариш корхоналарини модернизация қилиш учун 15,4 млрд. сўмлик кредит маблағлари ажратилади.
- Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик, хизматлар кўрсатиш соҳасини, жумладан, тадбиркор аёлларни ҳар томонлама молиявий қўллаб-қувватлаш асосида кўплаб янги иш ўринлари ташкил этилади.
- Хорижий молия институтлари (ХТТБ, ОРБ, КфВ)нинг узоқ муддатли, паст фоизли кредит линиялари жалб қилиш тадбирлари амалга оширилади.
- Банк инфратузилмалари, жумладан, мини банклари, жамғарма ва халқаро пул ўтказмалари шохобчаларининг тармоқларини янада кенгайтириш чоралари кўрилади.
- Фермер хўжаликларига ернинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш учун янги техника ва технологиялар сотиб олишларига имтиёзли шартлар асосида кредитлар ажратилади ва лизинг хизматлари кўрсатилади.
- Мижозларнинг нақд пулга бўлган эҳтиёжларини доимий қондириш ишлари изчил давом эттирилади.
- “Ёшлар йили” Давлат дастури ижросини таъминлаш мақсадида ёш оилаларга 2,2 млрд. сўмлик ипотека кредитлари, 660,0 млн. сўмлик истеъмол кредитлари, 680,0 млн. сўмлик микрокредитлар ажратилади.
- Ёш ходимларнинг республикамиздаги молия институтлари, академиялар ва Минтақавий банк ўқув маркази ҳамда чет элларда малака оширишлари таъминланади.

2008 йил 1 январь ҳолатига кўра, жисмоний шахсларга ажратилган кредитлар

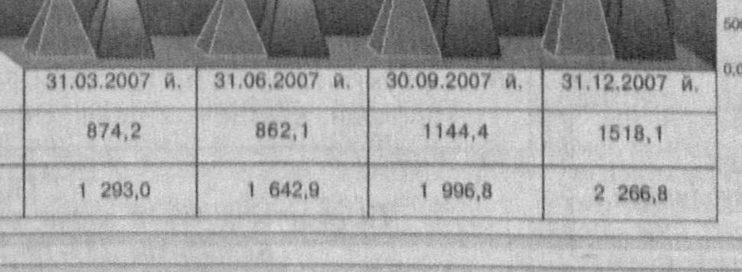

	31.03.2007 й.	31.06.2007 й.	30.09.2007 й.	31.12.2007 й.
Истеъмол кредити (млн.сўм)	874,2	862,1	1144,4	1518,1
Микрокредитлар (млн.сўм)	1 293,0	1 642,9	1 996,8	2 266,8

НАВРЎЗ ШУКУҲИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

Наврўз тарихидан маълумки, Шарқ халқлари бу кунни катта сайл сифатида нишонлаганлар, бу айёмга деҳқончиликнинг бошланиши сифатида қараганлар. Вилоятнинг Ургут, Нуробод, Самарқанд, Қўшработ туманларида ҳозир ҳам Наврўз табиат бағрида нишонланади.

— Байрам арафасида вилоятимизда миллий спорт ўйинлари бўйича ёшлар фестиваллари, марафон ва кўрик-танловлар ўтказиш режалаштирилган, — дейди вилоят маданият ва спорт ишлари бошқармаси бошлиғи ўринбосари Худоёр Аҳмедов. — Жумладан, мактаб ўқувчилари ўртасида варрак учириш мусобақаси, ёш авиамоделчиларнинг кўргазмали чиқишлари, «Қушлар байрами», «Гуллар байрами» тадбирлари, маҳаллаларда «Соғлом оила» спорт мусобақалари уюштирилади. Байрам дастурларида ҳам ёшлар иштирокида лапарлар ва халқ қўшиқларига кенг ўрин берилади.

Вилоятнинг асосий байрам тантаналари ўтказиладиган Самарқанд шаҳридаги «Мўъжиза» амфитеатри, «Ёшлик», «Сўғдиёна» истироҳат боғлари, «Регистон» майдонида тайёргарлик ишлари қизғин давом этмоқда. Вилоятдаги шоир ва ёзувчилар, олимлар иштирокида жойларда Наврўзнинг халқимиз ҳаётида тутган ўрни ва аҳамиятига бағишланган учрашув ва мулоқотлар ўтказилмоқда. Ҳуқуқ-тартибот идоралари ходимлари эса байрамнинг кўнгилдагидек ўтиши учун зарур чора-тадбирларни кўрмоқдалар.

Ҳа, бугун нафақат мамлакатимизда, балки Самарқанд вилоятининг шаҳар ва қишлоқларида, дашту далаларида ҳам Наврўз шукуҳи кезмоқда...

Ғолиб ҲАСАНОВ,
ЎзА мухбири.

Темур ҚУРБОНБОЕВ сурат-лавҳаси.

Президентимизнинг "Болалар мусиқа ва санъат мактабларининг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш ва уларнинг фаолиятини янада яхшилаш бўйича 2009-2014 йилларга мўлжалланган Давлат дастурини тайёрлаш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармойишини жамоамиз аъзолари, ўқувчи-ёшлар катта мамнуният билан кутиб олди.

САНЪАТИМИЗНИНГ ЁРУҒ ИСТИҚБОЛИ

▼ Ифтихор

Бизнинг мусиқа мактабимиз нафақат вилоятимизда, балки мамлакатимизда ўз нуфузига эга санъат даргоҳларидан саналади. Бу ерда илк бор мусиқадан сабоқ олган ўқувчилар бугун ўз ўрни ва ҳурматига эга санъаткорлар бўлиб етишишган.

Истиқлол йилларида ўғил-қизларимизнинг иқтидорини юзага чиқариш учун беқиёс имкониятлар яратилди. Буни яққол ҳис қилмоқдамиз. Айни кунда мактабимизда санъатнинг етти тури бўйича 251 нафар ўқувчи таълим олаётир. Уларга мусиқа йўналишида кўп йиллик тажрибага эга 38 нафар муаллим санъат сирларини ўргатаяпти. Жумладан, анъанавий ижрочилик, ўзбек халқ чолғуси, торли, камонли асбоблар, фортепиано ва бошқа йўналишларда машғулотлар олиб борилмоқда.

Рақс санъати бўйича ҳам бўлажак раққосалар билан мунтазам шуғулланмоқдамиз. Ўтган йили Мухтор Ашрафий номидаги республика танловида мактабимизнинг қобилиятли беш ўқувчиси ўз иқтидорини намоён қилиб, фахрли ўринларга сазовор бўлди.

Мактабимизда таълим-тарбия ишларини янада яхшилашда вилоят ҳокимлиги яқиндан кўмак бермоқда. Ўтган йили мактаб биноси мукаммал таъмирланди. Синф хоналари янада ёруғ, шинам тус олди. Мактаб кутубхонаси зарур ўқув-услубий қўлланмалар билан бойитилди.

Ҳозир мактабимизнинг алоҳида рақс дастасини ташкил этиш ишлари билан бандмиз. Наврўз байрамига аталган "Ассалом, баҳорим" номли дастурни тайёрлашга киришдик. Янгиликка интилган ўқитувчи ва шогирдлар қизғин ижод билан шуғулланмоқда. Бу ҳаракатларнинг бари юртимизда санъат ва маданият соҳасига жиддий эътибор берилаётгани натижасидир.

Галина НАЗАРОВА,
Урганч шаҳридаги 1-болалар мусиқа мактаби директори.

ҲУРМАТЛИ ЮРТДОШЛАР!

Сиз ҳуқуқ-тартибот ва қонунчилик бузилишига оид ҳар қандай масалалар бўйича

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ИЧКИ ИШЛАР ВАЗИРЛИГИ

ва бошқармаларининг навбатчилик қисмларига қуйидаги «Ишонч телефонлари» орқали мурожаат қилишингиз мумкин.

Мурожаат этган шахснинг исм-шарифи сир сақланиши кафолатланади.

«Ишонч телефонлари» рақамлари:

Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги	(8-371)	233-22-33, (8-371) 233-39-39
Қорақалпоғистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги	(8-361)	222-56-76
Тошкент шаҳар ички ишлар бош бошқармаси	(8-371)	232-03-30
Андижон вилояти ички ишлар бошқармаси	(8-374)	224-87-50
Бухоро вилояти ички ишлар бошқармаси	(8-365)	224-64-86
Жиззах вилояти ички ишлар бошқармаси	(8-372)	226-03-02
Навоий вилояти ички ишлар бошқармаси	(8-436)	223-06-71
Наманган вилояти ички ишлар бошқармаси	(8-369)	226-60-55
Самарқанд вилояти ички ишлар бошқармаси	(8-366)	233-00-00
Сирдарё вилояти ички ишлар бошқармаси	(8-367)	225-33-30
Сурхондарё вилояти ички ишлар бошқармаси	(8-376)	227-25-51
Тошкент вилояти ички ишлар бошқармаси	(8-371)	264-18-32
Фарғона вилояти ички ишлар бошқармаси	(8-373)	224-29-08
Хоразм вилояти ички ишлар бошқармаси	(8-362)	226-37-10
Қашқадарё вилояти ички ишлар бошқармаси	(8-375)	221-82-45
Транспорт ички ишлар бошқармаси	(8-371)	252-61-39

291R/327

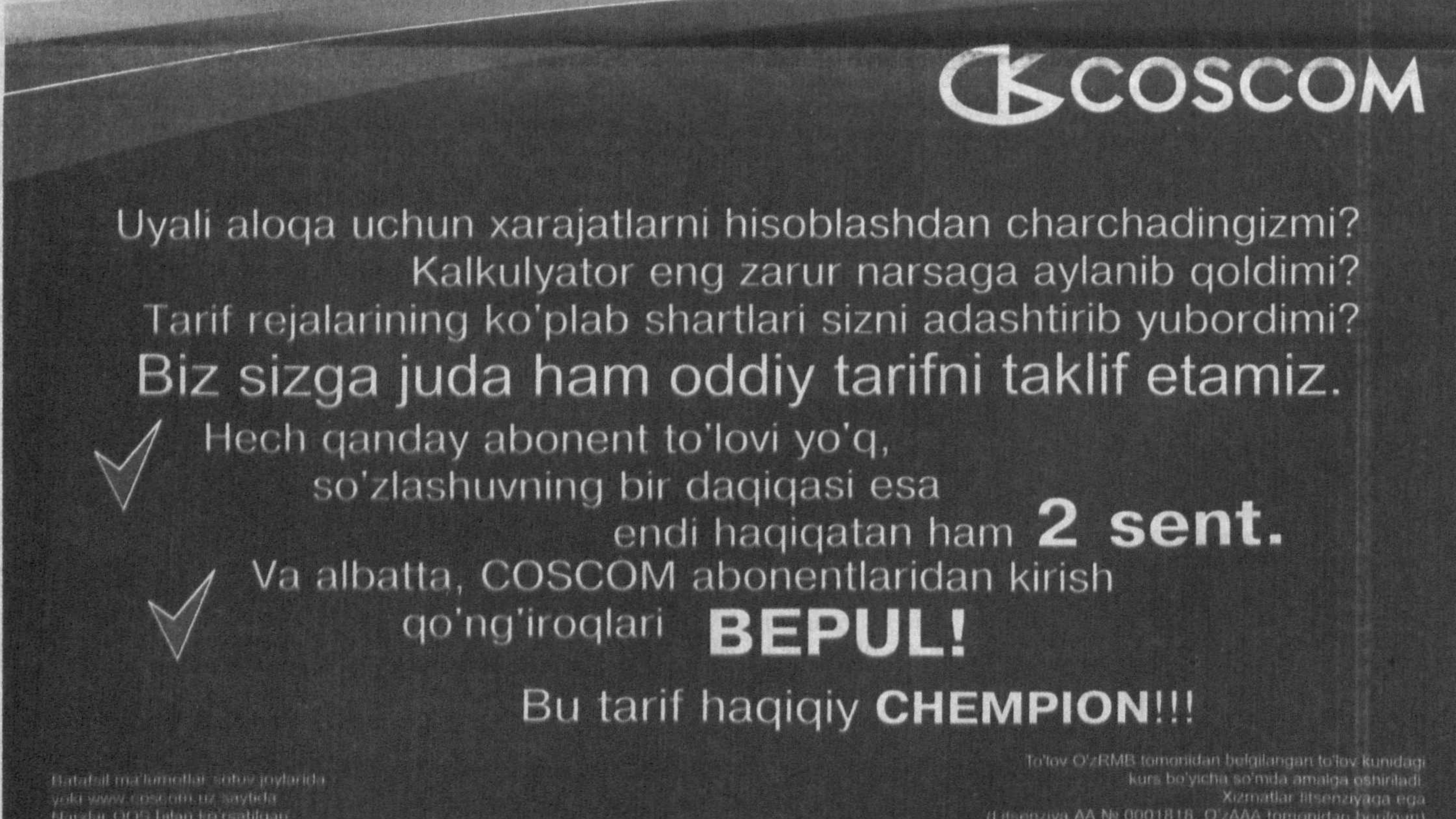

ЭЪЛОН!

2008 йил 28 март соат 10.00 да

ВШ-709	«Янгиер — Тошкент» икки томондан
ВШ-723	«Наманган — Фарғона» икки томондан
ВШ-726	«Қўқон — Чуст» икки томондан
ВШ-771	«Наманган — Марғилон» икки томондан
ВШ-788	«Гулистон — Тошкент» икки томондан
ВШ-807	«Самарқанд — Ғаллаорол» икки томондан
ВШ-809	«Навоий — Зиёдин» икки томондан
ВШ-835	«Андижон — Марғилон» икки томондан
ВШ-863	«Самарқанд — Гагарин» Гагарин томонидан
ВШ-881	«Жума — Тошкент» Жума томонидан
ВШ-884	«Пайариқ — Тошкент» Пайариқ томонидан
ВШ-939	«Ургут — Тошкент» Ургут томонидан
ВШ-970	«Гулистон — Гагарин» Гагарин томонидан
ВШ-972	«Дўстлик — Гагарин» икки томондан
ВШ-978	«Зомин — Пахтаобод» Зомин томонидан
ВШ-990	«Қўшработ — Тошкент» Қўшработ томонидан
ВШ-1101	«Гулистон — Тоиров» икки томондан
ВШ-1102	«Янгиер — Зомин» икки томондан
ВШ-1111	«Мирбозор — Тошкент» икки томондан
ВШ-1114	«Ҳазорасп — Элликқалъа» икки томондан
ВШ-1112-ЙТ	«Мирбозор — Навоий» икки томондан

шаҳарлараро-вилоятлараро автобус йўналишларида ишлаш ҳуқуқини олиш учун очиқ тендер ўтказилади.

Очиқ тендерда, мулкчилик шаклидан қатъи назар, Ўзбекистон Республикаси ҳудудида белгиланган тартибда рўйхатга олинган, солиқ органлари ҳисобида турувчи ва автомобиль транспортида шаҳарлараро йўловчи ташишни амалга ошириш учун лицензияси бўлган хўжалик юритувчи юридик шахслар иштирок этиши мумкин.

Тендер ташкилотчиси — Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 29 июлдаги 368-сонли қарори билан тузилган шаҳарлараро-вилоятлараро ва халқаро йўналишларни жойлаштириш учун очиқ тендерлар ўтказишни ташкил этиш масалалари бўйича **Идоралараро комиссия**.

Комиссия манзили: Тошкент шаҳри, Усмон Юсупов кўчаси, 3-уй.

Очиқ тендерда иштирок этишни хоҳловчилар **Идоралараро комиссияга** тендер ҳужжатлари пакетини олиш учун Тошкент шаҳридаги «Турон» АТБдаги 20210000000745005012 махсус ҳ/р (банк коди 00446, ИНН 202811527, ХХТУТ 97300)га 25 минг сўм ўтказиб, 2008 йил 22 мартгача буюртма беришлари лозим.

Идоралараро комиссия тендер таклифларини 2008 йил 27 март соат 19.00 гача қабул қилади.

Тендер ўтказиладиган манзил: Тошкент ш., Усмон Юсупов к., 3-уй, Ўзбекистон Автомобиль ва дарё транспорти агентлиги мажлислар зали.

Маълумот учун телефонлар: 142-56-27, 142-18-10.

ИҚТИДОР УЧУН РАҒБАТ

"Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракатининг Фарғона вилояти кенгаши томонидан махсус стипендия таъсис этилди.

Мазкур стипендия вилоятдаги академик лицей ва коллежлар ўқувчиларини ижтимоий ҳимоялаш, моддий ва маънавий қўллаб-қувватлаш, улар иқтидорини рағбатлантириш мақсадида жорий қилинган.

Стипендиатларни касб-ҳунар коллежлари, академик лицейларнинг "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати бошланғич ташкилотлари ўн бир йўналиш бўйича тавсия этади. Айни кунларда эса танловнинг биринчи босқичи давом этмоқда.

Набижон СОБИР,
«Халқ сўзи» мухбири.

«Ўзулгуржисавдоинвест» уюшмаси раҳбарияти ва жамоаси Ўзбекистон Республикасининг кекса савдо фахрийси Яҳъё Иброҳимовга укаси

Ёқубжон ИБРОҲИМОВнинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Миллий телерадиокомпанияси «Sport» телерадиоканали «Машъал» радиоси жамоаси бош муҳаррир Восиқжон Иброҳимовга отаси

Ёқубжон ИБРОҲИМОВнинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Халқ сўзи
Народное слово

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси Кенгаши, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТОВ

2008 йил 15 январда Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 0001-рақам билан рўйхатга олинган. Нашр индекси — 229. Буюртма Г — 156. 43619 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2

ТЕЛЕФОНЛАР:
Газетхонлар билан алоқа ва минтақалар бўлими 233-52-55; Котибият 233-10-28; Эълонлар 236-09-25.

Газета таҳририят компьютер марказида терилди ҳамда операторлар Жамшед Тоғаев ва Муҳаммадали Бегмуратов томонидан саҳифаланди.

t -Тижорат материали

МАНЗИЛИМИЗ: 100000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Навбатчи котиб — Ю. Ҳамидов.
Навбатчи муҳаррир — И. Ўтбосаров.
Навбатчи — М. Охунова.
Мусаҳҳиҳ — Ш. Машраббоев.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. ЎзА якуни — 21.00 Топширилди — 22.30 1 2 3 4 5 6 8